

knjige Lagunine

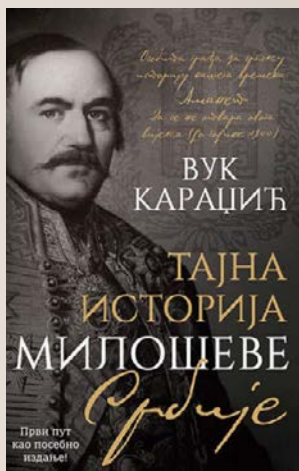
VREME
i Laguna
preporučuju

Edukativni

Istorija iz drugačijeg ugla

Novе knjige o javnim i tajnim, nacionalnim i svetskim istorijama i legendama

Tajne istorije, od Svetonija i Prokopija do naših dana, ona su vrsta spisa koji istoriju prikazuju u najkrupnijem mogućem planu i razotkrivaju najgore i najskrivenije strane njenih protagonista. Najvažniju srpsku tajnu istoriju napisao je Vuk Karadžić. Naime, jedno od ključnih Vukovih historiografskih dela jeste knjiga *Miloš Obrenović, knjaz Srbije, ili građa za srpsku istoriju našega vremena*. Objavljena 1828. godine, ova knjiga je predstavljala zvaničnu istoriju prvog dela Miloševe vladavine, ali u njoj Vuk nije napisao sve što bi se o njoj imalo i moralo reći. Tek kada je 1830. napustio Srbiju, Vuk je napisao dopunu svoje knjige pod nazivom *Osobita građa za srpsku istoriju našega vremena*, u kojoj je popisao sve ono što su on i svi njegovi savremenici znali o karakteru Miloševe vlasti a nisu smeli javno da objave. Vuk je ovaj spis pisao pun jeda i gorčine, bez dlake na jeziku, ostavljajući budućim naraštajima svedočanstvo o istoriji svoga doba bez ikakvog ulepšavanja i doterivanja. Na samom početku spisa, Vuk kaže: „Dok je Miloš za Kara-Đorđijna vremena živeo pod vlasti brata svoga i Kara-Đorđija, bio je istina, koliko sam ja doznati mogao, u redu mirni i poštenu vojvoda, kao što je, može biti malo *poetički*, kazano u žitiju njegovom na strani 50-oj; no sad, kao što sam ga ja jesenas u Srbiji ostavio, on niti zna što je greota, ni što je sramota, niti i najmanje savesti u srcu svome ima. Najkraće reći: on se može nazvati pravim tiranom i najvećim bezakonikom. Kamo sreća, kad se ovo delima njegovim ne bi posvedočilo, nego kad bi se ja u laži uvatio! Meni se čini, da će se najlakše predstaviti portret Miloševa života u vlasti i gospodstvu, kad mu se opiše ovi pet glavni svojstva njegovi: 1) Sprdnja, 2) Samoljubije i prezrenije svijiu drugi ljudi, 3) Samovoljno vladanje i upravljanje zemljom i narodom, 4) Nepostojanstvo i laž, 5) Domaći život.“ Vukova *Osobita građa* prvi put se u zasebnoj knjizi objavljuje u Laguninom izdanju *Tajna istorija Miloševe Srbije*. „Miloš je u gospodstvu i u besposlici malo po malo dotle doterao, da mu se sad ništa tako ne mili, kao sprdnja“, piše u knjizi Vuk. „Sa sprdnjom se vreme besposleno provodi, sa sprdnjom se briga razbija, sa sprdnjom se ruča i večera, sa sprdnjom se sva državna dela svršuju, sa sprdnjom se i Bogu u crkvi moli...“ Možda bi i naša istorija bila drugačija da smo imali više ovakvih „tajnih istorija“, manje mitologizovanih a istinitijih.

I knjiga *Zatvorenice* Milutina A. Popovića, svedočeci o naličju svakodnevnog života u Srbiji XIX veka, razbija mnoge istorijske stereotipe. Reč je o novom izdanju ilustriranog *Albuma ženskog odeljenja Požarevačkog kaznenog zavoda*, koji je autor priredio i objavio daleke 1898. U njemu je sabrano trideset pet priča o tadašnjim zatvorenicama požarevačkog zatvora, njihovim sudbinama i zločinima koje su počinile, a među kojima su i slučajevi ubistava muževa, čedomorstva, trovanja, silovanja, sodomije, zločina protiv vlasti i vladara, pljački, hajdučije... „Svedočanstva ovih ‘opasnih žena’ osvetljavaju jednu malo

poznatu, tabuizovanu sferu o patnjama, ali i zločinima u drugoj polovini XIX veka... Ova knjiga deo je ‘kriminalne beletristike’ i vrsta ‘policijske književnosti’ koja je u Srbiji počela da se razvija krajem XIX veka. Čitanje ovog dinamičnog i uzbudljivog dela neminovno vodi ka uspostavljanju paralela sa današnjim kriminalitetom i položajem žena u društvu.“

Vladeta Janković je bio autor i voditelj popularne televizijske obrazovne emisije *Mitovi i legende*, čija su tri ciklusa posvećena monoteističkim religijama – judaizmu, hrišćanstvu i islamu – poslužila kao osnov za istoimenu knjigu. U njoj Vladeta Janković govori o tome da li je moguće valjano doživeti Danteovu *Božanstvenu komediju*, Mikelandelov *Strašni sud* ili Bahovu *Pasiju po Mateju* ako se ne poznaju *Stari i Novi zavet*, i mogu li se stvarno razumeti verski motivisana krvoprolića, od krstaških ratova preko Vartolomejske noći i Holokausta do raspada Jugoslavije, ako se ne zna šta spaja a šta razdvaja islam i hrišćanstvo, Jevreje i hrišćane ili hrišćane među njima samima: „Sticajem nesrećnih istorijskih okolnosti, kod nas su mnogi ljudi bili lišavani osnovnih saznanja o verskim pojmovima, događajima i ličnostima koji počivaju u temeljima naše civilizacije, ali i opšte kulture svakog pojedinca. Svrha ove knjige je da se na pristupačan način pomenuta praznina koliko-toliko popuni, a da se bar donekle olakša razumevanje kako umetničkih dela tako i ljudi druge vere.“

Od novijih istorijskih knjiga iz Lagunine ponude, skrećemo pažnju i na *Istoriju sveta* Timotija K. Hola iz edicije „Lagunin vodič“, kao i na višetomnu, bogato opremljenu *Istoriju starog sveta* američke spisateljice Suzan Vajs Bauer. A biće toga još.

Drama

ARUNDATI ROJ:

Ministarstvo neizmerne sreće

Prevod: MAJA TRIFUNOVIĆ

Indijska spisateljica Arundati Roj je na literarnu scenu stupila 1997. godine romanom *Bog malih stvari*, jednim od najzujbujljivijih prvenaca u savremenoj književnosti, a onda je na dvadeset godina napustila književnost i bavila se uglavnom političkim aktivizmom, raznim povodima snažno podižući glas protiv indijskih i globalističkih vlasti i njihovih laži i prevara. Tek ove godine objavila je dugo iščekivani drugi roman, naslovljen *Ministarstvo neizmerne sreće*. Roman donosi uzbudljivu priču o malim ljudima uhvaćenim u kovitlac „zbnjujuće lepog, kontradiktornog i slomljenog sveta“, u kome se granice rata, mira, nacije, religije i roda pokazuju kao i varljive i sputavajuće, i gde se pod raznim maskama skrivaju nepravda, pljačka i nasilje. Kao i u slučaju *Boga malih stvari*, i ovoga puta je roman Arundati Roj

ocenjen kao remek-delo koje, kako je jedan kritičar napisao, vrelinom svog besa i snagom svoje saosećajnosti čitaoca udara poput munje: „*Ministarstvo neizmerne sreće* istovremeno je bolna ljubavna priča i odlučna pobuna, ispričana čas šapatom, čas vikom, kroz suze i pokatkad uz smeh. Iz slojevite pripovesti, koja se iščitava kao mapa

jednog grada, odmotava se klupko priče od zagušenih četvrti Starog Delhija, preko rastuće nove metropole, do šuma Centralne Indije, gde je rat mir, a mir rat i gde se, s vremena na vreme, proglašava 'normalno stanje'. Brilljantni prikazi ljudskih sudbina uklapaju se u ovaj prefinjeni kaleidoskop u kojem Arundati Roj daje glas svakome. Njeni junaci su ljudi koje je svet u kom žive slomio, a ljubav i nada opet su ih podigli na noge. Stoga su koliko krhki toliko i očeličeni, i ne predaju se nikad. Arundati Roj opominje da u današnjem svetu i oni nevidljivi ljudi i njihove borbe o kojima ne znamo ništa, njihov nemir i bol – imaju pravo da postoje.“

Klasika:

ŽOZE SARAMAGO:

Kameni splav

Prevod: ANA KUZMANOVIĆ JOVANOVIĆ

Iz štampe uskoro izlazi roman portugalskog nobelovca Žoze Saramaga *Kameni splav*, politička alegorija koja danas deluje još življe i aktuelnije nego kada je objavljena prvi put daleke 1986. godine. Radnja romana počinje kada se Pirinejsko poluostrvo na volšeban način odvoji od ostatka kontinenta i otputa prema severu Atlantika. Vlada je u panici, turisti i investitori beže, a junaci romana lutaju ostrvom u potrazi za uzrocima i smislom njegovog odvajanja. „Knjiga je tumačena na razne načine, uglavnom negativno“, pisao je Saramago. „Rečeno je i bezbroj puta ponovljeno da je to knjiga protiv Evrope, koja se tada konstituisala, kao da jedan običan pisac može da se nadmeće sa tako zamašnim ekonomskim i političkim poduhvatima... Ali neko koji nije bio književni kritičar, katalonski političar Ernest Ljuš, koga

je, na nesreću, ubila ETA, napisao je članak u kome je tvrdio: 'Nemojmo se zavaravati, Saramago ne želi da se Iberijsko poluostrvo odvoji od Evrope, njegova je namera da odvuče, da premesti Evropu na Jug.' Zaista, bila bi to jedna strahovita istorijska i geološka promena, da se čitava Evropa spusti na jug... Naravno da ovo pokreće većito pitanje kolonizatora/kolonizovanih, izrabljivača/izrabljivanih, i konačno, dihotomije i antinomije Sever/Jug, sa svim rasnim predrasudama, ekonomskom dominacijom i imperijalizmom koje oni donose. Izričito ili podrazumevano, sve je to sadržano u knjizi. I doista, autor bi najviše voleo da Evropa više ne bude egocentrični kontinent kakav je dosad bila, nego da se, tumačeći na nov način svoje nasleđe, kulturu, svoju Istoriju, preobrati u nov moralni entitet, koji bi dodao svemu što je pozitivno jednu novu dimenziju i postao stub odbrane čovečnosti i prava naroda koji su u prošlosti bili, a sigurno će biti i ubuduće, zapostavljeni i potcenjeni... To je utopija, dakle potpuno suprotno od istorijskog romana.“

Ljubavni

LUSINDA RAJLI:

Sestra iz senke

Prevod: BRANISLAVA RADEVIĆ-STOJILJKOVIĆ

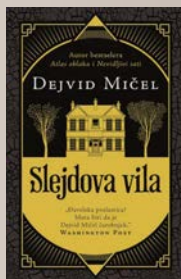
Junakinje serijala „Sedam sestara“ irske spisateljice Lusinde Rajli usvojenice su jednog milijardera i vode poreklo iz različitih delova sveta. Pre svoje smrti, očuh je svakoj od njih ostavio izvestan trag na osnovu koga one zatim kreću da istražuju svoje porodične istorije, odlazeći u druge zemlje i epohe. Tako junakinju prve knjige, po kojoj je serijal dobio ime, trag vodi u Brazil, gde saznaje da je njena sudbina povezana sa sudbinom vajara Pola Landovskog, autora skulpture Hrista Iskupitelja, koja će postati simbol Rio de Žaneira, dok će junakinju druge

knjige *Oljuna sestra* put odvesti u Norvešku, i otkriti joj porodičnu vezu s pevačicom Anom Landvik, koja je davno pevala na premijeri Grigovog *Per Ginta*. Junakinju romana *Sestra iz senke*, trećeg toma ovog serijala, istraživanje porekla odvodi u edvardijansku Britaniju s početka XX veka, najpre u Jezersku oblast, a zatim u London, odnosno u krug ljudi oko spisateljice Beatriks Poter i Alis Kipel, ljubavnice kralja Edvarda VII i najozloglašenije pripadnice visokog društva tog vremena. I ovoga puta Lusinda Rajli u romanu preplicke ljubavnu priču, porodičnu dramu, istoriju jedne epohe i povesit kulture, i to na način koji je njenim romanima obezbedio status globalnih bestselera. Njene knjige su prevedene na preko tri-deset jezika i prodane u više od deset miliona primeraka.

Drama

DEJVID MIČEL:
Slejdova vila

Prevod: NIKOLA PAJVANČIĆ

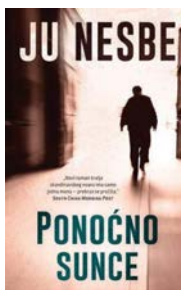

Nova knjiga kultnog britanskog pisca Dejvida Mičela, autora romana *Atlas oblaka*, *Hiljadu jeseni Jakoba de Zuta* i *Nevidljivi sati*, još jedna je njegova priča o ukrštenim sudbinama i vremenima, ova puta ispričana u ključu klasične gotske priče o duhovima u ukletoj kući. Stanari Slejdove vile su blizanci Džona i Nora, duhovi koji svakih devet godina „ogladne“ za ljudskim dušama, i to za onima koje poseduju naročiti dar za onostrano. Roman je podeljen na pet poglavlja, od kojih je svako posvećeno po jednoj žrtvi blizanaca. U prvom poglavlju, godine 1979. jedan trinaestogodišnjak, pasionirani igrač „Zmajeva i laguma“, prelazi prag derutne vile i zakoračuje u svet drugačije realnosti iz koje nema povratka. Devet godina kasnije, inspektor koji istražuje dečakov nestanak i sam nestaje u Slejdovoj vili. Devet godina zatim, nestanak dečaka i inspektora zaintrigiraće jednu studentkinju koju fasciniraju paranormalne pojave, pa će i ona iščeknuti u ukletoj kući, da bi se devet godina kasnije isto desilo i njenoj sestri. Priča o duhovima iz uklete kuće i njenim žrtvama za Dejvida Mičela samo je pozornica na kojoj se odigrava majstorsko književno poniranje u najmračnije dubine ljudskog bića, da bi se u njima čitalac suočio s nevidljivim a moćnim silama, koje duh mogu da pokrenu iz učmalosti, ali i da ga unište.

Krimi

JU NESBE:
Ponoćno sunce

Prevod: JELENA LOMA

Romanom *Krv na snegu* Ju Nesbe je otpočeo nov ciklus krimića u kojima glavni junak nije nikakav borac za pravdu, već tarantinovski antijunak, plaćeni ubica mekog srca koji se zamerio mafijaškim gazdama. I novi Nesbeov roman *Ponoćno sunce* napisan je na tom tragu. Junak romana Jun Hansen bivši je hipik koji je počeo da diluje hašiš kako bi prikupio novac za lečenje ćerke obolele od leukemije. Šef narko-mafije u Oslu, s nadimkom Ribar, optužiće Juna da je odgovoran za smrt njegovog plaćenog ubice, ali će mu zatim i ponuditi da zauzme njegovo mesto. Kada mu dete umre, Jun poželi da prekine s dotadašnjim životom i beži na krajnji sever zemlje, na Finmarčku visoravan gde sunce retko zalazi, menja identitet i predstavlja se lokalnim laponskim meštanima kao lovac na ptice. A onda, dok se Jun zaljubljuje u ćerku lokalnog sveštenika čiji je muž nestao, bivši šef zatvara obruč oko njega. U nizu hvalospjevnih recenzija koje su pratile izlazak *Ponoćnog sunca* pored ostalog stoji: „Ju Nesbe je na svom terenu dok nam majstorski kazuje priču o mladiću koji pokušava da pobegne od posledica zločina i koji se suočava sa teškim pitanjima o ljubavi, veri i životu... Snažna priča o ličnom porazu, očajanju i spasenju, o tome kako se možete izgubiti u divljini – i tamo ponovo pronaći sebe.“

Internet

NATANIJEL POPER:
Digitalno zlato

Fenomen kriptovalute nazvane „bitkoin“ jedna je od najvećih kontroverzi današnjice. Bitkoin je 2009. godine izumeo izvesni Satoši Nakamoto, ličnost čiji identitet nije rasvetljen. Godinama je ova digitalna valuta bila tek jedna od hiljadu sličnih na finansijskom tržištu, ali onda je potisnula sve ostale i njena cena je počela vrtoglavo da raste. Početkom ove godine jedan bitkoin je vredeo 1.000 dolara, da bi u decembru njegova vrednost premašila fantastičnih 20.000 dolara. Dok jedni u bitkoinu vide mogućnost uspostavljanja globalnog finansijskog sistema bez uticaja vlada ili banaka, drugi upozoravaju da je reč o prevari i naduvavanju mehura koji mora pući. O tome šta je zapravo bitkoin, o njegovoj predistoriji i kontroverzama koje ga prate, govori knjiga Natanijela Popera *Digitalno zlato*, koja će se uskoro naći i u našim knjižarama. „*Digitalno zlato* je neobična priča o jednom grupnom izumu, pripovest o živopisnim ličnostima koje su stvorile bitkoin, uključujući i jednog finskog studenta, argentinskog milionera, kineskog preduzetnika, Tajlera i Kamerona Vinklvosa, tajanstvenog tvorca bitkoina Satošija Nakamota, kao i Rosa Ulbrihta, osnivača *Silk rouda*, tržišta narkotika na internetu. U *Digitalnom zlatu*, reporter *Njujork tajmsa* Natanijel Popper iznosi zanimljivu priču o ovoj novoj tehnologiji. Na svakom stadijumu puta, bitkoin je izvanredno zanimljivo svedočio o tome kako funkcioniše novac, ko iz njega izvlači korist, i kako bi sve to moglo izgledati ubuduće.“

SF

DŽEJMS S. A. KORI:
Nemezine igre

Prevod: GORAN SKROBJONJA

Džejms S. A. Kori je pseudonim pod kojim dva majstora naučne fantastike, Danijel Abraham i Taj Frenk, potpisuju serijal „Prostranstvo“, po oceni kritičara jednu od najboljih ikada napisanih spejs-opera, „naučnofantastični ekvivalent *Pesme leda i vatre*, samo sa manje odrubljenih glava i mnogo više svemirskih brodova“. Radnja serijala odvija se u XXIII veku. Zemljani su kolonizovali čitav Sunčev sistem, i tamo nastavili sve svoje političke, rasne i klasne podele i sukobe. Junak serijala Džim Holden, kapetan broda *Rosinanto*, pokušava da se snađe i preživi u haosu međuplanetarnih ratova i spletki. Nakon romana *Buđenje nemani*, *Kalibanov rat*, *Abadonova kapija* i *Sibola u plamenu*, a uoči početka treće sezone TV serije koja se emituje na SyFy televiziji, Laguna je objavila i peti tom „Prostranstva“. U *Nemezinih igrama* Holden i drugari suočeni su s masovnim egzodusom kolonista ka drugim svetovima, popuštanjem centralnih vlasti, nestajanjem brodova, terorizmom, privatnim vojskama, kao i krađom poslednjeg uzorka kobnog protomolekula koji može da uništi ljudsku vrstu... Za sve ljubitelje ovog žanra, serijal „Prostranstvo“ je nešto najbolje što se može naći u našim knjižarama.

VREME

Copyright © NP Vreme, Beograd

Upotreba materijala iz ovog fajla u bilo koje svrhe osim za
ličnu arhivu dozvoljena je samo uz pisano odobrenje NP Vreme

PDF IZDANJE RAZVILI: Saša Marković i Ivan Hrašovec

OBRADA: Marjana Hrašovec